

Lenteviering

Feest van aarde en hemel

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding - Lenteviering als Feest van aarde en hemel	4
Orde van dienst.....	6
De verschillende onderdelen van de Lenteviering	7
Op de drempel – Reinigingsritueel.....	7
Inleiding op het thema.....	7
Kyrië.....	8
De Schriften.....	9
Ritueel – Overgang naar de lente	12
Wegzending en zegen.....	14
Napraten met een hapje en een drankje.....	14

Voorwoord

Dit is materiaal voor een viering van de lente. Het is een complete viering met liederen en teksten. Je kunt hem in zijn geheel overnemen of er ideeën uit opdoen. De viering is een Aarde en Hemelfeest, gehouden in de Kerkboerderij te Hoogeveen op 25 maart 2012.

De vieringen van het project Feest van aarde en hemel gaan over de wisseling van de seizoenen, over de verschillende fasen in het leven van mensen, over bijbelverhalen en over oude en nieuwe rituelen. Met andere woorden: over geloven in het alledaagse leven. De doelgroep waar de vieringen voor bestemd zijn, zijn mensen die niet of bijna niet meer naar de kerk gaan.

Op 21 maart is het lente. Dan zijn licht en donker in evenwicht. Daarna krijgt het licht de overhand. Rond deze tijd komt het nieuwe groen aan de bomen en boven de grond, belofte van bloei. Het thema van deze viering is 'tot bloei komen'. Sara en Elisabeth, die onvruchtbaar waren en toch een kind kregen, staan centraal. In een ritueel ervaren de deelnemers de overgang van de winter naar de lente.

Feest van aarde en hemel geeft een impuls aan vernieuwing van het geloofsverhaal (zowel het binnen de kerk overgeleverde geloofsverhaal als het geloofsverhaal van mensen) als van de liturgie binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Dit project maakt een andere benadering van het geloofsgesprek tussen gevestigde kerken en diverse stromingen van zingeving en spiritualiteit mogelijk.

Feest van aarde en hemel is een initiatief van de Protestantse Kerk in Nederland. Dit project is mede mogelijk gemaakt door de Stichting Kerk en Wereld.

De viering is voorbereid door de werkgroep Gilde van Aarde en Hemel dat bestaat uit Henny de Jong (projectleider), Suzanne Groote, Marjan van Hal, Martha Kroes, Berthe van Soest.

Kijk op: www.feestvanaardenhemel.nl

Mail naar: info@feestvanaardenhemel.nl

Inleiding - Lenteviering als Feest van aarde en hemel

Lente-equinox in de Keltische jaarfeestencyclus

Dit feest markeert in de Keltische cyclus van acht jaarfeesten de overgang van de winter naar de lente. Na de winter verschijnt rond deze tijd het nieuwe groen in de natuur. Het belangrijkste thema van dit feest is vernieuwing en hergeboorte. Symbolen die bij dit feest horen zijn eieren, zaden en baby-dieren. Aan het thema van vernieuwing is ook 'zuivering' verbonden: het schoonmaken van het huis of een zuivering van de geest door verstarde gewoonten te doorbreken die persoonlijke groei verhinderen. Een tweede thema is evenwicht. Dit feest wordt gevierd op het moment dat dag en nacht even lang zijn. Het is een moment in het jaar om allerlei soorten van evenwicht te onderzoeken.

De namen voor dit feest zijn: 'lente-equinox' of 'Ostara'. De naam Ostara is eind jaren zestig of begin jaren zeventig bedacht door de Amerikaan Aidan Kelly. Ostara is een Duits equivalent voor Pasen en volgens Jacob Grimm was het de naam van een heidense godin. Wij noemen het Lentefeest.

Relatie met andere feesten in de cyclus

De herfst-equinox is het andere moment in het jaar waarop de dag even lang is als de nacht. Na de herfst-equinox worden de nachten langer dan de dagen. Aan het begin van de lente is dit precies omgekeerd. Inhoudelijk gezien heeft dit lentefeest een relatie met het feest van begin november, Samhain in de Keltische jaarcyclus, in onze christelijke traditie Allerzielen genoemd. Begin november vallen de bladeren en 'sluit de aarde' zich. Met de lente-equinox 'opent de aarde zich'. De planten komen boven de grond uit en het blad verschijnt weer aan bomen en struiken.

Biddag voor gewas en arbeid

Op de tweede woensdag van maart is er een gebedsdienst voor gewas en arbeid in de protestante kerken. In deze diensten wordt gebeden voor een goede oogst.

25 maart Maria Boodschap

Een katholiek feest rond de datum van de lente-equinox is Maria Boodschap. Op die dag wordt gevierd dat Maria de boodschap ontving van de engel Gabriël dat zij zwanger was van Gods zoon. Een van de spreuken bij deze dag herinnert eraan dat na dit feest de dagen langer worden dan de nachten: "Maria blaast het (lamp)licht uit en Sint Michaël (29 september) steekt het weer aan."

Volksgebruiken

Van oudsher hoort bij het einde van de winter het schoonmaken van het huis: 'de grote schoonmaak' of de 'lenteschoonmaak'. Elke kamer werd schoongemaakt. Alle meubels kwamen van zijn plaats. Gordijnen en kleding werd gewassen en de kleden uitgeklopt.

Lenteviering als aarde- en hemelfeest

In de kerk worden lente en Pasen wel op elkaar betrokken. De opstanding van Christus wordt dan vergeleken met het uitbreken van het voorjaar, met de uitbottende planten en bomen. In deze lenteviering verwijzen we naar Pasen in een lied.

We lezen en reflecteren op verhalen van vrouwen uit het Oude en Nieuwe Testament die onvruchtbaar waren en toch zwanger raakten. Dit correspondeert met het vruchtbaar worden van de aarde in de lente. Ook lezen we teksten uit Jesaja, over de woestijn die tot bloei komt. 'Tot bloei komen' is het thema van de viering.

Op het moment van de lenteviering zijn dag en nacht even lang. In een ritueel in de viering maken we dit moment ervaarbaar en gaan we een poort door die de overgang naar de lente markeert. In de viering van de herfst-equinox, de Michaëlviering, maakten we de omgekeerde beweging. Ook toen waren dag en nacht even lang, maar werden de nachten langer. We bereidden ons toen voor op het toenemende donker, nu op het licht. Bij de lente hoort de 'grote schoonmaak'. Voor het binnengaan van de kerkzaal aan het begin van de viering, doen we een zuiveringsritueel. We wassen het stof of de moeilijkheden die bij de winter hoorden, symbolisch af, om ons voor te bereiden op de nieuwe groei van het voorjaar.

Inez van Eijk. Van Allerheiligen tot Sint Juttemis. Achtergronden van onze feestdagen. Utrecht/Antwerpen, 1993, p.39

Ronald Hutton. Modern Pagan Festivals: A Study in the Nature of Religion. Folklore 119, December 2008, p. 261.

Starhawk, Diane Baker, Anne Hill. Circle Round, Raising Children in Goddess Traditions. New York, 1998, p.148-149

Orde van dienst

Op de drempel

- Reinigingsritueel
- Inleiding op het thema
- Openingslied: Gezang 425: 1 en 2

Kyrië

- Gebed afgewisseld met gezongen Kyrië: Op Hoop van alle volken, Kyrië 3.
- Gloria
- Lied: Moeder God: Iona II, lied 21: 1,2,3

De Schriften

- *Over Sara*
Genesis 16: 1 – Genesis 21: 6 fragmenten
Jesaja 41: 18 -19
- *Over Elisabeth*
Lucas 1: 5 – 24 fragmenten
Jesaja 43: 19
- Lied: De roos van Jericho. Uit: Eva's lied, 33
Overdenking
- Uitwisseling aan de hand van de vraag: 'Benoem een ervaring waarin je tot bloei gekomen bent'
- Lied: Blijf niet staren. Uit: Tussentijds 51

Ritueel: overgang naar de lente

Wegzending en zegen

- Slotlied: In de bloembol is de krokus. Uit het komende nieuwe liedboek.
- Zegen: Ieder zegent zijn rechterbuurman/vrouw met de woorden:
"Nieuw leven voor jou".

De verschillende onderdelen van de Lenteviering

Op de drempel – Reinigingsritueel

Bij de lente hoort van oudsher ‘de grote schoonmaak’. Op de drempel van deze viering wassen de deelnemers het stof en vuil van de winter symbolisch van hun handen. Je hebt hiervoor wasbakken nodig en handdoeken. Bij ons konden de mensen in de hal wachten. Daar klonk eerst een introductie:

“Welkom allemaal, fijn dat u gekomen bent. In deze lenteviering staan we stil en bewegen we ons rond de overgang van de winter naar de lente, van wat dood leek naar wat gaat leven. Voor we de kerkzaal binnengaan, zullen we symbolisch het stof van de winter van ons afspoelen. De zwaarte en doodsheid die zo bij de winter horen, willen we van ons afwassen, zodat we fris en gezuiverd ons kunnen voorbereiden op nieuwe groei en leven in de lente. Mag ik u vragen om als symbool daarvan uw handen te wassen en daarna met mij de kerkzaal binnen te gaan?”

Inleiding op het thema

De acht Keltische jaarfeesten zijn onbekend. In de inleiding wordt het thema van de viering uitgelegd:

“Een lenteviering! In de cyclus van Keltische jaarfeesten is het moment in maart, dat dag en nacht even lang zijn, dat de winter overgaat naar de lente, een gebeurtenis om te vieren. De naam van dat feest is: Lente-equinox of Ostara. Het woord Ostara hangt nauw samen met het Duitse Ostern en het Engelse Easter, woorden die beide Pasen betekenen. Het is niet toevallig dat Pasen altijd in de lente valt.

Als de lente begint, laten we de winter achter ons. De winter is een tijd van rust, van stilstaan, alles lijkt dood en onvruchtbaar. In de lente komt alles opnieuw tot leven. In de natuur zien we hoe uit dode takken nieuw groen ontspruit en tere bloesem opbloeit. De aarde opent zich, alles wordt vruchtbaar en gaat bloeien.

Al generaties lang gaan mensen mee in deze krachtige uitbarsting van energie in de lente. Wie herinnert zich niet de grote schoonmaak van vroeger, het opruimen van de winterkleden, want: met Pasen gaan de nieuwe kleren aan. Maar ook van binnen verandert er iets. In de lente breken we uit onze ingekeerdheid, uit onze verstilling, uit onze verstarde patronen. Het is de tijd van nieuwe plannen, nieuwe wegen, nieuw leven. Wat onvruchtbaar was of is, zal weer vruchtbaar worden, zoals we ook in de bijbel zullen lezen. Daarom willen we in deze lenteviering het nieuwe (L/l)even vieren. Het nieuwe leven met een kleine letter én met een hoofdletter. Leven om tot bloei te komen.”

Openingslied: Gezang 425: 1 en 2

Het openingslied gaat over de ontluikende natuur in de lente en is een uitnodiging om het leven te vieren.

1. Ga uit, o mens, en zoek uw vreugd,
nu in de lente zich verheugt
al wat er leeft op aarde!
De gaarden zijn op 't hoogst gesierd,
opdat gij 't lieve leven viert,
dat God u openbaarde.

2. De bomen staan in blad gezet,
de aarde dekt haar naaktheid met
een lichte groene wade;
en tulp en narcis evenzo:
veel heerlijker dan Salomo
bekleedt ze Gods genade.

Kyrië

Gebed afgewisseld met een gezongen Kyrië.

Kyriëlied

Op Hoop van alle volken, Kyrië 3.

Kyriëgebed

In dit Kyriëgebed staat onvruchtbaarheid centraal. Er wordt gebeden voor mensen die geen kinderen kunnen krijgen. Tegelijk wordt het thema onvruchtbaarheid verbreed tot manieren van denken en leven die onvruchtbaar zijn.

Bevrijdende God,

In ons en om ons heen is zoveel onderdrukking:
de marteling en het lijden van hele volken onder een dictator
kuddegedrag dat sommige groepen in een hoek zet,
manieren van denken die onszelf en de ander gevangen houden.
O, bevrijdende God, hoor ons bidden...

Vruchtbare God,

In ons en om ons heen is zoveel onvruchtbaarheid:
het stille leed van kinderloze vrouwen en mannen,

het vruchteloos najagen van leeg genot en geluk,
manieren van leven, die niet het beste in onszelf en de ander zoeken.
O, vruchtbare God, hoor ons bidden...

Levende God,

In ons en om ons heen is zoveel doodsheid:
de ziekte en het sterven van mensen die ons lief zijn,
de onverschilligheid naar de aarde en alles wat daarop leeft,
manieren van denken en leven, die onszelf en de ander op een dood spoor zetten.
O, levende God, hoor ons bidden...

Glorialied

Lied: Moeder God: Iona II, lied 21: 1,2,3

In dit Glorialied wordt God omschreven met woorden uit de natuur en voorgesteld als een moeder die ons tot bloei zal brengen.

1. Moeder die mij het leven schonk
in helder werldmorgenlicht,
scheppende God en adembron,
mijn regen Jij, mijn wind, mijn zon; mijn regen
Jij, mijn wind, mijn zon.

2. Christus, Jij moeder, werd als ik,
om mij te voeden met jouw licht,
graan van het leven, liefdeswijn,
jouw lichaam zal mijn vrede zijn;
jouw lichaam zal mijn vrede zijn.

3. Moeder de Geest, die zorgt en zoogt,
houd mij omarmd in je geduld,
zodat ik in vertrouwen groei
totdat ik weet, totdat ik bloei;
totdat ik weet, totdat ik bloei.

De Schriften

De lezingen bestaan uit fragmenten over Sara en Elisabeth, twee onvruchtbare vrouwen die zwanger werden. Na elke lezing volgt een tekst uit Jesaja als acclamatie. Deze teksten gaan over de woestijn, beeld van lijden en onvruchtbaarheid, die tot bloei komt.

Over Sara

Fragmenten uit: Genesis 16: 1 – 21: 6

16:1 Abrams vrouw Sarai baarde hem geen kinderen. (...) Gen 18:1 (...) Op het heetst van de dag zat Abraham in de ingang van zijn tent. 2 Toen hij opkeek, zag hij even verderop plotseling drie mannen staan. (...) 9 ‘Waar is Sara, uw vrouw?’ vroegen zij hem. ‘Daar, in de tent,’ antwoordde hij. 10 Toen zei een van hen: ‘Ik kom over precies een jaar bij u terug en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben.’ Sara, die in de ingang van de tent stond, achter de man, hoorde dat. 11 Nu waren Abraham en zij op hoge leeftijd gekomen en de jaren dat een vrouw vruchtbaar is, lagen al ver achter haar. 12 Daarom lachte ze in zichzelf. Zou de liefde voor mij dan nog weggelegd zijn? dacht ze. Ik ben immers verwelkt, en ook mijn man is al oud. 13 Toen vroeg de HEER aan Abraham: ‘Waarom lacht Sara, waarom vraagt ze zich af of ze op haar leeftijd nog wel een kind ter wereld kan brengen? 14 Is ook maar iets voor de HEER onmogelijk? Op de vastgestelde tijd, over precies een jaar, kom ik bij je terug en dan heeft Sara een zoon.’ (...)

Gen 21:1 De HEER zag om naar Sara zoals hij had beloofd, hij gaf haar wat hij had toegezegd: 2 Sara werd zwanger en baarde Abraham op zijn oude dag een zoon, op de vastgestelde tijd, die God hem had genoemd. (...) 6 ‘God maakt dat ik kan lachen,’ zei Sara, ‘en iedereen die dit hoort zal met mij mee lachen.

Jesaja 41: 18 -19

18 Ik laat op kale heuvels rivieren ontspringen en bronnen in de valleien.

In de woestijn laat ik meren ontstaan, uit dorre grond borrelt water op.

19 Ik plant in de woestijn ceder en acacia, mirte en olijfwilg, en ik laat in de wildernis den, sneeuwbal en cipres opschieten.

Over Elisabeth

Fragmenten uit: Lucas 1: 5 – 24

1:5 Toen Herodes koning van Judea was, leefde er een priester die Zacharias heette en tot de priesterafdeling Abia behoorde. Zijn vrouw, Elisabet, stamde af van Aäron. 6 Beiden waren vrome en gelovige mensen, die zich strikt aan alle geboden en wetten van de Heer hielden. 7 Ze hadden geen kinderen, want Elisabet was onvruchtbaar, en beiden waren al op leeftijd. 8 Toen de afdeling van Zacharias eens aan de beurt was om de priesterdienst te vervullen, 9 (...)werd Zacharias door het lot aangewezen om het reukoffer op te dragen (...) 11 Opeens verscheen hem een engel van de Heer, die aan de rechterkant van het reukofferaltaar stond. 12 Zacharias schrok hevig bij het zien van de engel (...) 13 Maar de engel zei tegen hem: ‘Wees niet bang, Zacharias, je gebed is verhoord: je vrouw Elisabet zal je een zoon baren, en je moet hem Johannes noemen. (...)18 Zacharias vroeg aan de engel: ‘Hoe kan ik weten of dat waar is? Ik ben immers een oude man en ook mijn vrouw is al op leeftijd.’ (...)

24 Korte tijd later werd zijn vrouw Elisabet zwanger. Ze leefde vijf maanden lang in afzondering en zei bij zichzelf: 25 De Heer heeft zich mijn lot aangetrokken. Hij heeft dit voor mij gedaan opdat de mensen me niet langer verachten.

Jesaja 43: 19

19 Zie, ik ga iets nieuws verrichten,
nu ontkiemt het – heb je het nog niet gemerkt?
Ik baan een weg door de woestijn,
maak rivieren in de wildernis.

Lied: De roos van Jericho.

Dit lied gaat over een woestijnplant: De Roos van Jericho. Hij sluit aan bij de lezingen uit Jesaja over de woestijn die gaat bloeien. De Roos van Jericho is een bolvormige plant die dood lijkt, maar die in korte tijd gaat bloeien als hij in een laagje water ligt. Later in de viering krijgen de deelnemers zelf zo'n roos. Het lied is een aanmoediging om zelf te gaan bloeien. (Uit: Eva's lied, 3)

Vrij, uit; 't buitelkruid
drijft de dorre gronden uit.
Als de bloei blijkt de verzanden
rolt het dood naar beter land.
Door de wind op streek gebracht
toont het onvermoede kracht.

2. Heg, steg; vrouw, waai weg
bij de bron is straks een heg.
Losgemaakt om groei te vinden
durf je leven van de Wind!
Sterke stroom of zachte dauw
maakt een roos van mij en jou!

Overdenking

De overdenking zelf geven we hier niet weer. Vertel een persoonlijke ervaring van 'tot bloei komen'. Zorg ervoor dat deze ervaring herkenbaar is voor de deelnemers. Na de meditatie volgt een uitwisseling waarin deelnemers een ervaring noemen waarin ze zelf tot bloei gekomen zijn. De meditatie leidt daar naar toe.

Uitwisseling

Deelnemers wisselen uit aan de hand van de vraag: 'Benoem een ervaring waarin je tot bloei gekomen bent'. Maak kleine groepjes van 3 personen. Zijn er geen stoelen, maar banken, dan kunnen mensen met een buurman of buurvrouw uitwisselen. Later in de viering zullen de deelnemers in een ritueel de overgang naar de lente maken. Ze staan dan een ogenblik stil tot hen een woord of een beeld invalt dat hen uitnodigt om de lente in te gaan. De verschillende

ervaringen van tot bloei komen in de uitwisseling helpen om straks op dit woord of beeld te komen. Onze ervaring is dat de viering door deze uitwisseling levendig werd.

Lied: Blijf niet staren

Met deze canon wordt de overgang gemaakt van de Schriften naar het ritueel waarin de passage van de winter naar de lente gevierd wordt. Deelnemers hebben net uitgewisseld over een ervaring in het verleden. Dit lied nodigt uit tot nieuwe ervaringen van tot bloei komen. (Uit: Tussentijds 51)

Blijf niet staren op wat vroeger was.
Sta niet stil in het verleden.
Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen
het is al begonnen, merk je het niet.

Ritueel – Overgang naar de lente

Deelnemers maken in dit ritueel de overgang naar de lente door één voor één door een poort te lopen. Deze poort is gemaakt van vier tafels. De achterste twee tafels vertegenwoordigen de winter en de voorste twee tafels de lente. De voorste lentetafels staan dwars, zodat daar de aandacht op valt. Ook staan ze verder uit elkaar dan de wintertafels, dat is uitnodigend. Een open ruimte tussen de winter- en de lentetafels symboliseert het moment aan het begin van de lente, waarop dag en nacht even lang zijn. In de viering in Hoogeveen lagen er zwarte kleden op de wintertafels en droge bollen van de woestijnplant, de Roos van Jericho. Op de lentetafels stonden grote vazen met narcissen.

1. Bij het begin van het ritueel staan de deelnemers in een halve cirkel aan de winterkant van de poort. Eerst krijgen of pakken de deelnemers de Roos van Jericho, als symbool van het wonder van nieuw leven. Deze dorre plant bloeit binnen twee uur als hij in een laagje water ligt. Ook herinnert de plant aan de schriftlezing uit Jesaja over de bloeiende woestijn.
2. Met de roos in de hand gaat ieder door de poort naar de lente. Deelnemers lopen één voor één tussen de vier tafels door. In de open ruimte, tussen de voorste en achterste twee tafels, dat het bijzondere moment van evenwicht tussen licht en donker vertegenwoordigt, wacht ieder op een woord of fragment dat hen uitnodigt of steunt om mee de lente in te gaan.
3. Aan het eind van het ritueel staan de deelnemers in een halve cirkel aan de lentekant van de tafels en noemt elk om de beurt het woord dat hem of haar is ingevallen.

Leg het ritueel van te voren duidelijk uit, zodat deelnemers weten wat hen te wachten staat. Richt daarin de aandacht op de Roos van Jericho, symbool van iets dat dood lijkt, maar tot leven komt. Leid ook het wachten op het woord duidelijk in. Het is onze ervaring dat deelnemers gemakkelijk op woorden of beelden kwamen. Dit was de inleiding in de viering in Hoogeveen:

“We gaan in een halve cirkel rondom de poort staan. Maar eerst wil ik jullie vragen een Roos van Jericho te pakken. De poort waar we bij staan, verbeeldt de overgang naar de lente. Aan deze kant liggen zwarte lappen om de lange winternachten te verbeelden. Aan de andere kant

van de poort zie je de lente verbeeld in vele bloeiende narcissen. We zullen zo dadelijk door de poort heen gaan, de lente in.

Zojuist hebben we een ervaring gedeeld waarin we tot bloei kwamen. Misschien staat die ervaring nog dichtbij, misschien intussen ver van je af.

Vandaag word je in ieder geval opnieuw opgeroepen in de lente die weer is aangebroken tot bloei te komen.

Het wonder gebeurt elk jaar opnieuw. Wat doods en kaal is geworden tijdens de winter, ontspruit als een wonder van nieuw leven. In je hand heb je een prachtig voorbeeld. De Roos van Jericho lijkt dood. Maar dat is niet waar. Als je er water overheen giet, verandert ‘ie in een groene plant en ontrolt ie zich als een varen. Zo kan de roos in de woestijn overleven, door zich op te rollen tot ‘ie

door de wind weer naar een plek wordt gevoerd waar water is.

Zo geldt dat ook voor een mens. Er kan altijd iets nieuws beginnen, ondanks alles wat kapot is gegaan of dood is gelopen. Kijk naar de roos. Misschien doet ‘ie je denken aan wat bij jou dor en doods is geworden. Maar ook jij mag deze lente weer tot bloei komen.

We lopen zo dadelijk één voor één door de poort. Blijf even staan in het midden van de poort, de plek van het niets, van het evenwicht. Van de overgang naar een nieuw seizoen. Op dit moment van het jaar zijn de dag en de nacht even lang. Je staat stil tussen de tafels in het

evenwicht van de tijd. Op die drempel valt je iets in, een woord, een gevoel, een kleur, een flard waarmee je de lente in kunt gaan. Welk woord nodigt jou de lente in? Of: wat heb je nodig om de lente in te kunnen gaan? We vormen aan de andere kant van de poort een kring en vertellen elkaar het woord dat ons is ingevallen.”

Wegzending en zegen

Slotlied: In de bloembol is de krokus

In dit lied wordt de lente verbonden met de opstanding. Het lied komt waarschijnlijk in het nieuwe liedboek. Dat was nog niet uitgegeven op het moment dat deze uitwerking geschreven werd. Daarom geven we de tekst niet weer.

Zegen

Maak een kring. Ieder pakt de hand van zijn of haar buurvrouw of -man vast. Om de beurt wenst ieder zijn rechterbuur: “Nieuw leven voor jou.”

Napraten met een hapje en een drankje

Ontmoeting is één van de doelen van de vieringen van Aarde en Hemel. Daarom is er na de viering een hapje en een drankje. Ook is er dan gelegenheid reacties te geven op de viering, voor de werkgroep van belang voor de voortgang van het project. Deze viering was bij uitzondering 's avonds. Alle andere vieringen waren 's middags.

